

PO TAURAGNŲ DANGUM

TAURAGNŲ KRAŠTO BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS 2010 RUGSĖJIS NR. 17

Nuotraukoje: tauragniškiei pradinukai su mokytoja Aldona Tartiliene. Iš dešinės: ketvirtokai Giedrius Jasminavičius ir Erikas Žiezdrys, antrokas Airidas Juozapas Tūzas, pirmokas Matas Paukštė, trečiokė Greta Maciūnaitė, antrokas Laurynas Kviklys ir pirmokė Irma Udraitė.

Rugsėjis. Vėjyje siūbuoja margaspalviai jurginai. Žemė laukia žiemkenčių sėjos. Lietus vis skālauja susikaupusį purvą ir dulkęs nuo gatvių ir namų, nuo langų ir žibintų. Jau blunka laukų spalvos, ir rūkai vis dažniau užlieja pievas. Ir kažkokį nerimas nusmelkia širdį – vasara mus palieka... Bet žmogaus širdžiai, išdžiovintai vasaros kaitros, jų reikia rudens - reikia vėjo, gaivinančio lietaus, rūkų ramybės...

Rugsėjis. Bunda mokyklės, išpuoštos kardeliais ir aštom. Jau girdisi žingsniai ir klegesys. Ateina rugsėjis... Būkit pasveikinti visi – tie, kurie išeinat į mokyklą, tie, kurie palydit, ir visi, kurie dar menat mokyklinės dienas. Tegul visų mūsų gyvenime visada lieka vietos svajonėms. Net tada, kai pilkas rudeniškas lietus vis barbena ir barbena į langus...

Danguolė Grabauskienė

„Gyvenimas – ne tarpelis tarp dviejų datų. Apglėbk kiekvieną savo gyvenimo akimirką.

Tučiuojau. Gyvenimas – tai visa, ką turi.“

Sveikiname jubilatus!

Rugsėjo mėnesį jubiliejus švenčia

60 metų – **Leonas Bartaševičius** iš Klykių;

70 metų – **Vida Elena Grigaliūnienė** iš Tauragnų ir **Robertina Meiduvienė** iš Rukšėnų kaimo;

75 – eri sukanka **Emilijai Rubakytei** iš Šeimaties, tauragniškėms **Nilei Onai Ryliskienei** ir **Aldonai Vaišnorieni.**

Rugpjūtis – kelionių metas

Valda Žebelienė

Jau tampa tradicija, kad ankstyvą rugpjūčio rytą, kai Tauragnų miestelis miega saldžiu rytmečio miegu, gatvėmis skuba linksmi tauragniškiei su didžiuliais krepšiais. Tai nieko nebestebina. Juk vėl Tauragnų krašto bendruomenė išvyksta į ekskursiją. Šį kartą rugpjūčio 13-15 dienomis vykome į poilsinę kelionę Palangoje. Daugelis juokavo, kad naktį prieš kelionę prastai miegojo, o kai kas net akių nesumerkė. Aišku, kaltas būsimos kelionės jaudulys. Prie kultūros centro laukėme „savo“ dviaukščio autobuso, kuris vėlavo gerą pusvalandį. Nepykome, užjautėme vairuotoją, kad jis turėjo keltis anksčiau už mus ir atvažiuoti netrumpą kelią iš Rokiškio. Vairuotoją gerai pažįstame, nes jis veža jau į trečią kelionę.

Pagaliau autobusas atvažiavo. Vieni skubėjo susidėti krepšius į bagažinę, jaunimas – užsiimti kuo geresnes vietas autobuse. Visus labai viliojo vietos antrame aukšte priekyje, iš kur viskas gerai matyti. Kelionei prasidėjus, pirmininkė Danguolė pranešė, kad į ekskursiją važiuoja 52 suaugę ir 16 jaunų žmonių iki 18 metų, taip pat penki mažamečiai vaikai. Populiariausias vardas tarp važiuojančių - Vaida. Važiavo dvi Vaidos ir Vaidas. Pirmininkė supažindino su būsimu maršrutu. Visi žinojome, kad vyksime palei Nemuną vedančiu keliu. O ten tokie gražūs vaizdai.

Pirmasis sustojimas - Vilkija. Prisiminiau, kad šiame miestelyje mokytojauja buvęs mano auklėtojas fizikas Konstantinas Filonenka, kuris dirbo Tauragnų vid. mokykloje 1971/1972 m. m. Paskui išvyko į Vilkiją, kur šiuo metu dirba mokyklos direktoriumi. Pasigrožėję Nemunu ir pačiu miesteliu, išvykome toliau. Turėjome puikią gidę – Bronę Juknevičienę, kuri labai įdomiai papasakojo apie Seredžių, Palemoną, Veliuoną, Raudoną ir kitas vietas.

Antras sustojimas – Raudonės pilis (**Žiūr. nuotraukoje**). Susižavėję vaikščiojome po parką, lipome į pilies bokštą. Pilyje veikia mokykla, todėl labai gražiai sutvarkyta aplinka. Pamenu, kai Raudonėje lankiausi prieš 36 metus, gidas mums parodė senolį ąžuolą, po kuriuo kažkada ilsėjosi didysis kunigaikštis Vytautas. Deja, laikas daro savo. Šis galiūnas jau nuvirtęs. Mačiau tik tvorelę, kuria jis buvo aptvertas. Parke auga daug senų medžių. Vienų mes nepažinojome. Spėliojome, kaip

jie vadinasi. Bibliotekininkė Nijolė nusprendė, kad tai akacijos. Tokius medžius ji matė žydinčius Ventspilyje, kai buvo ten ekskursijoje.

Kitas sustojimas – Rambyno kalnas. Anksčiau šis piliakalnis buvo 45 m. aukščio. Dabar – tik 40 m, nes dalį pasiglemžė Nemunas. Ant Rambyno stovi akmeninis aukuras, gražiai sutvarkyta aplinka. Nuo seno čia vyksta Joninių šventės. Nuo kalno link Nemuno veda laiptai, kuriais nedaugelis ryžosi lipti. Buvo per daug karšta.

Pagaliau sukaitę ir vos atgaudami kvapą atvykome į Ventės Ragą. Taip gera buvo pajusti gaivų vėjelį. Aplankėme paukščių žiedavimo stotį, kur vyr. ornitologas Vytautas Jusys papasakojo apie stoties darbą, paukščių žiedavimą. Kas norėjo, galėjo nusipirkti knygą „Ventės Ragas“. Šią knygą autorius padovanojo mūsų bendruomenei. Taigi kas norite, ateikite į bendruomenės namus, galėsite pasiskaityti. Buvome įlipę į švyturį, pabraidžiojome po marias, atsigavome nuo kaitros.

Baigiantis 18 valandai atvažiavome į Palangą. Dalis (18 žmonių) apsigyveno mokykloje. Kiti nuvažiavome į buvusią „Jūratės“ sanatoriją Daukanto gatvėje, netoli jūros. Paskubomis pasidėję daiktus, lėkėme maudytis. Nustebino jūros ir dangaus spalva, tokia balzguna, išblukusi.

O kaip praėjo poilsio dienos Palangoje ir kokie įspūdžiai iš kelionės paprasčiau papasakoti pačius keliauninkus.

Rita Butavičienė džiaugėsi, kad važiavome panemune. Buvo labai įdomu užlipti į Raudonės pilies bokštą, pamatyti garsųjį Rambyno kalną. Su

vyrų Rimu buvo nusileidę laipteliais nuo kalno prie Nemuno. Tik nedaugelis bendrakeleivių ryžosi nusileisti nuo kalno. Taip pat buvo labai įdomu pabuvoti Ventės Rago. Su didžiausiu susidomėjimu klausėsi apie paukščių žiedavimą. Būdama prie marių, matė plaukiantį žaltį. Nufotografavo. Ši gyvį gamtoje matė pirmą kartą. Rita labai patenkinta, kad galėjo pailsėti Palangoje, pasimaudyti jūroje, pasideginti, pasivaikščioti po miestą. Šeštadienio vakare buvo nuėję į Mino koncertą. Pasiklausė geros muzikos, pašoko. Tai buvo geras atitrūkimas nuo ūkio, nuo namų, nes, kai vaikai buvo maži, niekur negalėjo išvažiuoti. Galėjo tik pasvajoti apie pramogas.

Vidas Juknevičius sakė, kad iš Palangos laukė jūros ir saulės – tą ir gavo. Norėjo pailsėti – tik trijų dienų buvo mažoka. Pramogų užteko (tų, kurias leidžia pinigine). Plaukė laivu – nuo kranto laivas vos matyti, o iš laivo krantas atrodo visai arti. Malonus jausmas gulėti ant pripučiamo rato, traukiamo vandens motociklo, ir skraidyti po jūrą. Išbandė olandų atrakcionus – gera adrenalino dozė! Patiko amerikietišku mašinų paroda. Gal kai kas ir pavargo nuo karščio ir daugybės žmonių, bet jam buvo labai gerai, – sakė Vidas.

Vanda Juškienė į kelionę vyko kartu su vyru Stasiu. Rytais kėlėsi anksti ir 7 valandą jau būdavo prie jūros. Pasimaudę grįždavo pavalgyti, o paskui vėl prie jūros. Vanda sakė, kad labai skaudėjo kojas. Gal per ilgai sėdėjo autobuse, o paskui labai daug vaikščiojo po Palangą ir pajūrį.

Mažoji **Neringa Kirkaitė** buvo labai patenkinta, nes su mama išbandė įvairius atrakcionus, plaukė laivu, daugybę kartų maudėsi jūroje, prisipirko papuošaliukų su gintarais. Nors ir labai pavargo, kojųčių padukai nusėti pūslėmis, bet mergytė buvo labai laiminga.

Vaida Kunickaitė džiaugėsi, kad galėjo pabuvoti Palangoje. Su sese Gintare ir kaimyne Rūta jos išvaikščiojo visą miestą, daug kartų maudėsi jūroje, daug fotografavo, išbandė įvairius atrakcionus, pirko suvenyrų. Buvo juokingas nuotykis. Kambaryje vėlai vakare pamatė didžiulį vorą, kurio visos labai išsigando. Kilo nemažas triukšmas. Atėjo budinčioji raminti. Visos pasijautė kaip didžiausios nusikaltėlės. To dar betrūko, kad kažkas bartų.

Nijolė Peleckienė su dukra Rita gyvena privačiame name. Pasakojo, kad buvo labai geros gyvenimo sąlygos. Už nakvynę mokėjo tik po 20 Lt. Nijolė su Rita aplankė Gintaro muziejų. Patys rūmai pasirodė aptriušę, prasti gėlynai, tvenkiniuose mažai paukščių. Nijolė čia lankėsi prieš 30 metų. Tada rūmai buvo balti kaip gūbės, didingi. Žydėjo nuostabūs gėlynai. Pajūris Nijolei taip pat nekėlė

susižavėjimo: nešvaru, daug dumblių. Bet Palanga pamatyti po tiek metų buvo įdomu.

O dabar keletas mano minčių. Mūsų kompanija: Gražina, Roma, Asta, Greta ir aš buvome Gintaro muziejuje. Buvo labai įdomu apžiūrėti ekspoziciją. Patys rūmai nepadarė didelio įspūdžio. Po Rundalės rūmų grožio mūsų jau niekas nebestebina. Šeštadienį visai atsitiktinai buvom pakviestos į „Bauer“ puodų pristatymą. Roma ir Vaida dalyvavo loterijoje. Roma išlošė knygutę apie „Bauer“ puodus, o Vaida – kelionę į Kretą. Ten nuvykti turi savo pinigais. Firma apmoka tik už viešbutį ir pusryčius.

Visi buvo patenkinti kelione ir dėkingi pirmininkei Danguolei, kad organizavo. Linkim jai geros sveikatos, neprarasti optimizmo ir organizuoti dar ne vieną kelionę. O keliaujančių tikrai atsiras.

Laiptai į Rambyną

Mūsų kraštiečiai Apie save, apie tauragniškius ir Tauragnus

Su tauragniškiu aktoriumi **Alvydu**
Jauniškiu kalbasi **Bronė Juknevičienė**

Tauragniškiečiai visada laukia susitikimų su Jumis, vedėte įsimintiniausias Tauragnų miestelio šventes: mokyklos 220 metų jubiliejų, miestelio 750 metų jubiliejų 2005 m., šiais metais kartu su tauragniškais buvote per Valstybės dienos minėjimą. Nuo 1971 metų Jūs gyvenote Vilniuje, Kaune, bet esat tauragniškiečiai. Ar sutinkat, kad Jus taip pristatau?

Man didelė garbė būti tauragniškiu. Kai manęs kuriame nors Lietuvos kampelyje paklausia: „Iš kur jūs, iš Kauno?“, aš visada atsakau, kad šiuo metu gyvenu Kaune, bet kilęs nuo Utenos, iš Tauragnų. Gyvenu tremtyje... Gal todėl kiekvieną pavasarį su džiaugsmu grįžtu čia, į Tauragnus, ir iki rugsėjo pirmosios gyvenu. Nereikia man pajūrių, Turkijos

kurortų – Tauragnuos aš randu viską: sielai atokvėpį, raumenims fizinį darbą, mintims polėkį, o kai dūšioje labai gera ir norisi išsiliesti, išeinu į „kolioniją“, o ten gali dainuoti, deklamuoti, rankom skeryčiotis – puikiausias balso stygų trenžas, plaučių ventiliacija, o svarbiausia, kad niekas nemato, negirdi ir nesakys, kad Jauniškiokui, matyt, jau „kvankt“.

Sakote, kad tauragniškai visada laukia susitikimų su manimi. Jeigu tai tiesa – tai man didelis džiaugsmas padovanoti žmonėms nors lašelį geros nuotaikos. Taip, teko man vesti keletą renginių gimtuosiuose Tauragnuose, tačiau nesu tikras, kad visada ir visiems palikau gerą įspūdį. Vedžiau miestelio 750 metų jubiliejų. Pagalvojau, kad pačiai pradžiai, pašlovinant Tauragnus, tikrai tiks T. Tilvyčio „Nuo Taurapilio, nuo kalno...“. Pradėjau sakyti, o mano žmona, kuri buvo minioje tarp kitų tauragniškių, išgirdo piktą moters balsą: „Ką čia dabar jis skaito, kaip jam negėda šito komunisto eilėraščių sakyti“. Kai man tai papasakojo žmona, ilgai galvojau – kas tai: patriotizmas, mankurtizmas ar sovietinio gyvenimo auka? Juk aš ne šio posmo autorių šlovinau, o jo parašyto eilėraščio žodžiais prabilau apie Tauragnus. Man nuo vaikystės iki šiandien šis eilėraštis yra gražus, kartodamas jo eilutes aš jaučiuosi stovįs ant Taurapilio, veidą gaivina nuo Tauragno bangų atlekiantis vėjas, o aš pilna krūtine šaukiu į juodą ežero platybę „Nuo Taurapilio, nuo kalno...“. Ir man visiškai nesvarbu, ar šių žodžių autorius buvo baltas ar raudonas. Jau net sovietai, kurie viską fiksavo, rūšiavo, filtravo, leido mokykloje skaityti Maironį, Baranauską, Donelaitį, Vienažindį, nors jie ir buvo dvasininkai... Taigi, taigi... nelengva savame krašte ką nors protingo pasakyti. Man visada buvo sunku vaidinti ar vesti renginį, kurį

žiūri savi ir pažįstami, o čia, Tauragnuose, taigi vien savi. Dažniausiai ir sutinku vesti renginį vien dėl to, kad nesakytų, jog labai jau išmandrėjo Jauniškiokas – nesutinka savam krašte saviem žmonėms padėti.

Nesupykit, jei nekalbėsime apie Jus kaip apie aktorius, išimintiniausius spektaklius ir vaidmenis. Sutikit su mūsų laikraščio skaitytojais truputį paatvirauti apie gyvenimą... Sunku, krizė vis nesibaigia. Išsigandom, nes buvom pripratę neblogai gyventi? O gal ne tų vertybių siekėme?

Ačiū, kad nekalbėsime apie darbą. Labai čia įdomu, kiek princų, karalių, juokdarių, vilkų ar kalėdų senelių suvaidinta. Paklauskite staliaus, kaip jis darė spintą. Ką jis pasakys – kaliau, obliavau, klijavau, dažiau – juk ne taip svarbu, kaip jis darė, svarbu, kad stovi spinta, o mes turime progą ją grožėtis.

Sakote... krizė, o norint apie ją kalbėti neišsiversi be politikos, o taip nesinori, taip nesinori politikuoti. Norisi nusijuosti nuo juosmens diržą ir tėviškai nuplakti užpakalius tiems, kurie po kelis kartus per dieną šaukė: „Krizė, krizė, krizė“. Tikiu, kad sunkumų yra, tačiau kai girdi per žinias, kad šiais metais Lietuvos bankuose keliais milijardais padidėjo gyventojų taupomieji indėliai – tai kokia čia krizė. Žinoma, jeigu žmonės ištisai gąsdins, tai jie, laukdami juodos dienos, ne tik litukus, bet ir centukus į kojines sukiš. O tada, kai visiškai sustos vartojimas, va tada tai bus krizė. Labai dažnai tenka vesti įvairias šeimų šventes – mielieji mano, pamatytumėt vaišėmis nukrautus stalus, žmonių drabužius ir sušuktumėt: „Ne, ne, melas, Lietuvoje krizės nėra!“ Žinoma, tie, kurie iš banko ėmė paskolas vestuvių puotai iškelti, naujam automobiliui pirkti ar, uždirbdami porą tūkstantėlių, paėmė pusę milijono butui pirkti, va, jiems ir jų vaikams krizė bus. Mums bankai sakė: „Reikia pinigų – pinigų yra“. Mes ėmėme pinigus pilnomis saujomis ir nepagalvojome, kad skolą reiks atiduoti, o dabar liko tik dejonės arba Anglija ir Airija.

Dabar gyvenat kaime. Apie kaimą dažnai spauda sako: prasigėręs, degraduoja... Neįau nėra jokio šviesesnio spindulėlio?

Kaime gyvenu nuo gegužės iki rugsėjo, taigi kaimą matau pačiu gražiausiu metų laiku. Neišmanėliai tie rašeivos, kurie teigia, kad kaimas prasigėręs, degradavęs. Kaimas, dešimtmečiais niekintas, gniuždytas, prievartautas, griautas ir dar visai nesugriautas... Reikia kalbėti ne apie kaimo degradavimą, o klausti, kaip kaimas sugebėjo išlikti nedegradavęs ir visiškai neprasigėręs.

Nors epizodiškai žvilgtelkime į kaimo istoriją. Apie 1933 m. rėžiai išdalunami į „kolionijas“ – žmonės iš Tauragnų miestelio keliasi į vienkiemius, statosi naujus namus, kerta krūmus, plėšia dirvonus

– visuotinis pakilimas ir šviesios, klestinčios ateities vizija... Karas ir visų sodiečių prakeikta kolektyvizacija... Įsivaizduokite, kaip turėjo jaustis doras kaimo žmogus, kai į jo kiemą įriedėjo sribukų gurguolė, atėmė grūdus, arklius, ant daržinių ir klojimų durų užrašė nacionalizuoto turto inventorizacijos numerį, ūkio padargus liepė vežti ant Jono Ingaunio kalno (į kolūkio „bazę“) ir pagaliau atėmė žemę – žemę maitintoją. Tai ne škalvas, sugriovęs tavo dešimtmečiais kurtą turtą – tai žymiai baisiau. Po škvalo turi teisę atstatyti, po kolektyvizacijos – ne. Net prakiurusio stogo nebuvo leidžiama užlopyti, buvo prievarta reikalaujama vėl viską griauti ir grįžti į gyvenvietę. Aš jau nekalbu apie visų apraudotą geriausių kaimo žmonių tremtį į Sibirą. Sakykite, kas po šitokio „škvalo“ liko kaimiečiui? Malšinti sopulį samogonu. Ir jie gėrė – gėrė ir dirbo, dirbo ir gėrė, bet neprasigėrė. Pamažu statėsi namus Tauragnuose, pamažu turtėjo, jau ir kolūkyje vietoj dirsėtų grūdų maišo pradėjo gauti atlyginimą pinigais, jau ir sklypelio nebereikėjo pačiam sėti, galėjai atiduoti į bendrą plotą ir rudeni pasiimti iš sandėlio sausus grūdus ir... Nepriklausomybė! Džiaugsmas! Dvasinis pakilimas! Vėl neišmanėliai siunčia iš Vilniaus direktivas – sunaikinti kolūkius, viską privatizuoti. Parvažiuoju tą pavasarį į Tauragnus, pašnekinu vieną, pašnekinu kitą – visi džiaugiasi: iš vieno kolūkio dabar įsikūrė 3 bendrovės, vienai bendrovei atiteko „Kirovecas“, kitai „Kiroveco“ kultivatorius, o prie „Beloruso“ pridėjo „Kiroveco“ plūgus. Va, jis buvo traktoristas, o dabar bendrovės pirmininkas. Mūsų bendrovei atiteko darželio pastatas, tai dabar ten atidarysime šviežio pieno parduotuvę. Klausiau tą pavasarį karštų tauragniškių kalbų, žiūrėjau į jų spindinčias akis ir galvojau – žmogau, žmogau, kaipgi tavo „Belorusas“ trauks „Kiroveco“ plūgus, kas pirs darželio parduotuvėje pieną, kai visi savo karves turi...

Bėgo metai, ištirpo traktoriai ir kultivatoriai, neatsidarė pieno parduotuvė, dešimtys kaimo žmonių liko be darbo ir be žemės dirbimo technikos... Ir vėl pradėjo malšinti sopulį vynu. Bet kaimas nedegradavo, jis vėl kapstėsi, kėlėsi. Pereikite per Tauragnus, kiemai nupjauti žoliapjovėmis, namai dažomi, kalami dailylentėmis, keičiami langai... Ir vėl... Europos Sąjunga! Liaukitės ūkininkavę, atsakykite žemės, nustokite dirbti – mes mokėsime didelius pinigus! Atsakė... pinigus gauna... dirbti nereikia... pinigų pilnos kišenės... jų investuoti į ūkį nėra kaip, nes pačio ūkio nėra... Kur dėti šituos pinigus?! Į parduotuvę... O ten... Ir žiūrėjau dabar pro Briuselio langus – prasigers Tauragnai ar neprasigers, degrados ar

nedegraduos? Atsakau – NEDEGRADUOS! Nespės – išmirs. Jau mokyklą uždarėme. Nebėra jaunų žmonių. Pereikite per Tauragnus ir suskaičiuokite, kiek jau tuščių namų ar jau beveik tuščių, kuriuose gyvena po vieną močiutę. Bet ne ne! Nedejuokime – Tauragnai neišnyks. Jie ne kartą degė ir vėl stojosi. Tauragnai turi savo aurą, turi savo žmones. Nesugriaukime, išsaugokime mokyklos pastatus, jų mums prireiks, oi, dar prireiks...

Anais metais nusprendžiau savo daržą apsėti kviečiais – sėjomainą padaryti. Nebuvau sejęs, todėl paprašiau pažįstamo, kad apsėtų. Ką čia slėpti – mėgėjas išgerti, šiltas ir atvažiavo. Atnešiau kviečius, jis prisipylė kibirą jų, nusiėmė kepurę, atsiklaupė, persižegnojo ir tik tada pasiėmė pirmą saują kviečių... Žiūrėjau ir galvojau – kol kaimo žmogus klaupiasi prieš suartą dirvą – jo dvasios, ponai, jokiais „bambaliais“ nesunaikinsite.

Kai vedat renginius, iš Jūsų trykšta toks optimizmas... Iš kur jis? Kas Jus džiugina, kokių vilčių ir svajonių turite?

Iš kur mano optimizmas? Čia atsakymas labai paprastas: gimiau 1953 metų birželio 7 dieną, saulėtą sekmadienį Tauragnų ligoninėje. Kairionienė (atrodo, iš Grašių), kuri gulėjo su mano motina toje pačioje palatoje, pasakė: „Berniokas sekmadienio ryte – oi, bus „uliaunas“. Ko gero, jos žodžiuose buvo tiesos. O dar esu Dvynys.

Pabaigai – Jūsų palinkėjimai mūsų laikraščio skaitytojams ir sau.

Per Jonines buvau Tauragnų mokyklos uždaryme. Nustebau, kad nebuvo tų žmonių, kuriems lyg ir derėjo ten būti... Kažkas ne taip... Paduokime vienas kitam ranką, nusišypsokime, paklauskime, kaip gyveni, pakalbėkime apie orą... Atmintinai išmokime prancūzo poeto Polio Eliuaro eilėrašį:

Nebūna tamsos amžinos
Ir todėl visada tikėk
Kad net skausmo gelmėj
Yra atviri langai
Apšviesti langai
Ir yra svajonė gyva
Ir įvykdomas noras
Ir pasotintas alkis
Ir yra kilni širdis
Ir ranka ištiesta
Ir akys atidžios
Ir kitiems atiduotas gyvenimas.

Atiduokime savo gyvenimą vieni kitiems, ir mes nustebinsime, kokie esame laimingi ir turtingi.

Šventė visai giminei

Nuotraukoje: Elena Vaišnorienė su artimaisiais, klebonu Bronium Šlapeliu ir seniūnu Alvydu Danausku

Šiais metais per Žolinę mūsų giminei buvo triguba šventė. Be Mergelės Marijos paėmimo į dangų dienos ir septinto kasmetinio giminės susitikimo, džiaugėmės močiutės, Elenos Vaišnorienės, gautu sveikinimo raštu iš popiežiaus Benedikto XVI. Šiame rašte parašyta: „Jo Šventenybė Popiežius Benediktas XVI suteikia ypatingą apaštalinį Palaiminimą Poniai Motinai Elenai Vaišnorienei, Tauragnų parapijoje pagimdžiusiai ir gražiai išauklėjusiai 12 vaikų“.

Už tokią svarbią dovaną ne tik močiutei, bet ir mums visiems – vaikams, anūkams, proanūkiams – esame dėkingi Tauragnų Šv. Jurgio parapijos klebonui, Garbės kanauninkui, kunigui Broniui Šlapeliui. Tokia dovana nėra vien tik faktas, tai ne tik pasididžiavimas, garbė, tai – amžinumas. Esu įsitikinusi, kad šis raštas bus perduodamas iš kartos į kartą, tai bus vienas iš mūsų giminės – plačios giminės – simbolių. Ačiū, klebone, už iškilmes, už rūpestį, už gerį, už laiką, kurį vis labiau vertinam.

Taip pat norim labai padėkoti Tauragnų seniūnui Alvydui Danauskui. Ačiū už prasmingus žodžius, kurie ne vieną privertė susimąstyti, nubraukti ašarą.

Žinau, kad ne veltui didžiuojuosi savo kraštu ir jo žmonėmis.

„Ateinu dirbti su žmonėmis ir žmogui...“

Nuo rugsėjo 1 – osios Tauragnų kultūros centre režisierė pradeda dirbti Loreta Juškėnienė. Su ja apie gyvenimą ir būsimą darbą kalbasi Danguolė Grabauskienė.

Kada suvokėi, kad nori dirbti kūrybinį darbą? Jaunystėje juk buvai toli nuo tokio darbo.

Kad noriu dirbti kūrybinį darbą supratau, kai 1988 metais pradėjau dirbti Kirdeikių vidurinėje mokykloje mokytoja. Ten vadovavau mergaičių šokių būreliui. O pirmąjį spektaklį - pasaką „Pelenė“, su kiemo draugėmis pastatėme ir suvaidinome dar vaikystėje. Mūsų žiūrovai buvo tėvai ir kaimynai. Nors jaunystėje teko dirbti nekūrybišką darbą, tačiau daina, vaidyba, tapyba visada gyveno ir tebegyvena manyje.

Panašų darbą dirbi Utenoje, tik nedaugelis tauragniškių turbūt žino. Papasakok apie jau esamą patirtį.

Nuo 2007 m. dirbu Utenos jaunimo mokyklos laisvalaikio skyriuje. Mokau moksleivius teatro meno. Pastatėme ir suvaidinome pasaką „Nyktukas Dolfis“, scenarijų parašiau pati, dalyvavome vaikų ir jaunimo teatrų festivalyje „Kišenė“, kur parodėme nuotaikingą spektaklį pagal A. Lindgrend „Emilis iš Lioneborgos“, o Vyt. Žilinskaitės apysaką - pasaką „Kelionė į Tandadriką“ vaidinome laisvalaikio skyriaus būrelių

Kalėdiniame vakare. Vedėme edukacines teatro pamokas Utenos miesto pradinį klasių mokiniams. Pradinukai žiūrėjo pagal A. Čeredėjevaitės pasaką pastatytą spektaklį „Tinginė Ragana“, kurį vaidino laisvalaikio skyriaus teatro būrelio jaunieji vaidintojai. 2009 m. parašiau scenarijų renginiui „Tūkstantmečio Vyturiai“, skirtą to paties pavadinimo jubiliejui paminėti. Renginį vedė mano vadovaujamo teatro būrelio vaidintojai.

Kadangi režisieriaus mokslų neteko ragauti, aktyviai dalyvauju įvairiuose metodiniuose seminaruose, susitikimuose su meno, teatro žmonėmis, kurie pasidalina teatrinės raiškos patirtimi. Manau, kad gauta patirtis pravers dirbant ne tik su vaikais.

Dirbti po Vyganto, manau, nebus lengva. Ko pasimokei pati vaidindama „Moke“, kokias tradicijas žadi tęsti, o kas bus naujo?

Taip, dirbti po Vyganto nebus lengva. Tai neeilinė asmenybė, puikus režisierius, vaidintojas, dainų tekstų autorius, renginių vedėjas, žmogus, įnešęs į Tauragnų kultūrinį gyvenimą galias lietuviško teatro tradicijas, meilę savo kraštui, lietuviškam žodžiui, pagarbą paprastam kaimo žmogui. Todėl nenorėčiau sakyti „dirbti po Vyganto“, aš dar norėčiau dirbti kartu su Vygantu. Neįsivaizduoju „Moko“ teatro be šio žmogaus. Vygantas ir „Mokas“ - neatsiejami. Nuoširdžiai kviečiu gerb. Vygantą, kiek leis sveikata ir laikas, toliau vaidinti „Moko“ teatre, o taip pat maloniai kviečiu visus, kurie myli teatrą ir nori vaidinti.

Į Tauragnų kultūros centrą ateinu dirbti su žmonėmis ir žmogui. Noriu tęsti Vyganto darbą, išsaugoti „Moką“. Svarbiausias uždavinys - ugdyti lietuviškąją dramaturgiją, sutelkti įvairaus amžiaus tauragniškius teatrinei veiklai, neleisti teatrui kaime numirti.

Teatras kaime pagal Tave. Koks jis turėtų būti? Kokį matai savo žiūrovą? Kada galima tikėtis premjeros?

Koks teatras kaime pagal mane? Teatras kaime labai priklauso nuo režisieriaus. Nuo jo veiklos, kūrybiškumo, profesionalumo, susikalbėjimo su vaidintojais, tarpusavio supratimo, pagarbos. Teatrui labai reikalingas žiūrovas ir klausytojas. Mano žiūrovas - paprastas žmogus, kurį kviečiu ateiti į Tauragnų kultūros centrą gerai praleisti laiką, pailsėti.

Tauragniškiei miestelio renginiuose Tave mato gana retai. Atrodo, gyvenį gana uždara gyvenimą. O kaip bus dabar? Juk režisierius visada turi „eiti į žmones“...

Tiesa, kad tauragniškiei mane retai mato miestelio renginiuose. Galėčiau pajuokauti, kad jie mane retai mato ir miestelio parduotuvėje, vaistinėje, pašte. Kai kas paklausia, ar aš dar gyvenu Tauragnuose. Bet tiesa ta, kad esi dažniau matomas ten, kur daugiau praleidi laiko, kur dirbi. O „emigravusių“ į Uteną dirbti tauragniškių ne taip ir mažai. Viena iš jų esu aš. Netroškau dirbti Utenoje. Tačiau bedarbystės ranka pasiekė ir mane. Teko laimės ieškoti mieste. Tačiau dabar grįžtu dirbti į Tauragnus ir tikrai būsiu daugiau „matoma“.

Ačiū už pokalbį. Linkime sėkmės naujame darbe.

Nuotraukoje: Loreta Juškėnienė veda renginį Utenoje, Jaunimo laisvalaikio centre

Baigiasi vasara, ir miestelio gatvelėse tuoj sumažės jaunų žmonių. Kaip sekasi mūsų studentams, kokia buvo jų studentiška vasara, paklausiau kelių skirtingose Lietuvos aukštosiose mokyklose besimokančių tauragniškių.

Kęstutis Danauskas – Lietuvos žemės ūkio akademijos Miškų ir ekologijos fakulteto III kurso studentas.

Vaikinas pasakojo, kad mokslai sekasi gerai, už mokslą mokėti nereikia. Gyvena bendrabutyje ir mano, kad kiekvienam studentui būtina ten pagyventi. Priklauso Tado Ivanausko ornitologų klubui. Studijomis patenkintas ir sako, kad tai jo vieta, jeigu reikėtų vėl stoti, pasirinktų tą pačią specialybę. Tai vieta, sako vaikinas, kurioje jis gali save geriausiai realizuoti.

Studentiška vasara lyg niekuo neypatinga. Dirbo visokius darbus, kas kur paprašydavo: pjovė žolę, skaldė malkas. Džiaugiasi, kad užsidirbo, nes reikia turėti savom išlaidom. Nemažai keliavo po Lietuvą, aplankė kurso draugus, o šie taip pat buvo atvažiavę į Tauragnus. Kęstutis sako, kad draugus

sužavėjo mūsų ežerai, Nacionalinio parko gamta. Vaikinas pasakojo, kad iš pradžių draugai buvo pasibaisėję „tarzanke“ prie Labės ežero ir neįsivaizdavo, kaip galima taip šokinėti, tačiau, kai pabandė patys, tai labai patiko.

Rugpjūčio pabaigoje Kęstutis pagal Erasmus mainų programą išvažiuoja mokytis į Suomiją, Helsinkį, ten mokysis pusmetį.

Šarūnas Grabauskas – Vilniaus pedagoginio universiteto Istorijos fakulteto IV kurso studentas.

Vaikinui taip pat sekasi gerai, už mokslą nemoka, gauna stipendiją, tik ta stipendija labai menka – 100 Lt., o kad ir tokią gautum, sesijos vidurkis turi būti ne mažesnis kaip 9,5. Šarūnas pritaria Kęstučiui, kad studentui būtina pagyventi bendrabutyje, pajauti studentišką dvasią, o ir kurso draugės visada šalia ir reikiamus užrašus visada gausi... Vaikinas priklauso studentų mokslinei draugijai ir pernai mokslo metais pora savaitių stažavosi Lenkijoje, Vroclavo universitete.

Šią vasarą jis dirba parduotuvėje Kirdeikiuose. Sako, kad kiekviena patirtis yra naudinga, tai ši taip pat. Dirba naktį, miega dieną – tokia darbo specifika. Šarūnas juokauja, kad tiek per vasarą prisižiūrėjo į „specifinę“ publiką, kad, matyt, užteks visam laikui. Bet su žmonėmis visai gerai sutaria ir konfliktų dar nepasitaikė. Vaikinas sako, kad pailsi prie ežerų, su draugais buvo išplaukę baidarėmis po Nacionalinio parko ežerus.

Šie metai Šarūnui paskutiniai, todėl laukia daug darbų ir pirmoji pedagoginė praktika. Nors mokytoju Šarūnas savęs nelabai įsivaizduoja.

Kristina Tartilaitė – Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Filologijos fakulteto II kurso studentė.

„Niekad nežinojau atsakymo į klausimą, „kuo būsi užaugusi?“. Ir dabar nežinau, tačiau neįsivaizduoju savęs be žmonių šurmulio, be bendravimo, be aktyvaus kultūrinio gyvenimo. Prieš metus pasirinkau etnologijos specialybę ir tikrai nesigailiu. Negalvokit, kad tik apie senovę mokomės. Mus dėstytojai ir šiuolaikiniu pasauliu skatina domėtis.

Mokslo „palieka“ laiko ir kitoms veikloms. Esu „mentorė“ - atsakinga už į universitetą atvykusius užsienio studentus. Aš pasitinku juos oro uoste, palydžiu iki bendrabučio, kuriame gyvens, aprodau universitetą, padedu išspręsti kylančias problemas. Šiuo metu „prižiūriu“ brazilą. Jis nuolat randa kuo stebėtis, todėl su juo liūdna ir nuobodu nebūna.

Prieš mėnesį buvau išrinkta tarptautinės organizacijos „Erasmus studentų tinklas“ universiteto sekcijos prezidente. Ši organizacija skirta vienyti visos Europos studentus, vykstančius studijuoti į užsienį. Pareigos šiek tiek gąsdina, bet, manau, greit su jomis sutarsiu.

Na, o prieš didžiuosius liepos karščius Tauragnuose „apšilau“ Kretoje (**Nuotraukoje** – su seserim Jovita). Ten gilindama anglų kalbos žinias spėjau paragauti sūraus Viduržemio jūros vandens, pačios skintų apelsinų bei graikų kalbos pradžiamokslis. Mėnuo ten neprailgo, tačiau lietuviškas žalumas ir ežerų gėlumas viliojo grįžti. Parkeliavusi į gimtąjį sodžių nuo karščio slėpiausi Tauragne, pramogavau mosuodama baidarės irklų Bukoje, o pasiilgus draugų ir gyvos muzikos keliavau į Varėną, festivalį „Tamsta muzika“.

Gera būti studente, tai leidžia atostogauti ir džiaugtis poilsiu.

Monika Vaitiekėnaitė – Kauno kolegijos Kraštotvarkos fakulteto II kurso studentė.

„Studijuojau tokia specialybę (želdinamų teritorijų inžinerija), apie kurią dvejus metus svajočiau. Studijuojau nemokamai, o tai taip pat yra labai didelis plusas. Gaunu stipendiją ir nors jos neužtenka pragyvenimui, bet papildomų išlaidų tikrai sumažėja. Studijuoti nėra labai sudėtinga, tad įsitraukiau į studentišką veiklą, tapau savo fakulteto studentų atstovybės pirmininke, tad didžiąją vasaros dalį praleidau su kitais „atstovybininkais“.

Birželio mėnesį organizavome renginį visai kolegijai. Visi kartu pasitikome vasarą ir atsisveikinome iki rudens. Grįžusi namo turėjau kelias savaites tikrų nieko neveikimo dienų. Vėliau keliavau po Lietuvą pas draugus, ilsėjausi, su šeima dirbome aplink namus. Taip nepastebimai praėjo ir liepa. O visi, kurie mokosi, labai puikiai žino, kaip greit pralekia rugpjūtis. Pernai metais pati dalyvavau „fuksų“ stovykloje, tad šiemet su dideliu entuziazmu padėjau ją organizuoti ir įgyvendinti. Tris dienas pasakojome būsiniams studentams apie mūsų kolegiją, o sausoką teoriją labai pajvairino energijos suteikiantys žaidimai, tarpkomandinės varžybos, naktinis žygis bei pirtelė. Visi grįžome labai pavargę, tačiau su šypsenomis veiduose. Paskutinę atostogų savaitę

išvažiuoju atgal į Kauną, kadangi turiu ruošti rugsėjui.

Taigi nors pinigų šią vasarą neužsidirbau, tačiau dirbau pakankamai daug, ir toks darbavimasis man labai patiko, nes taip įgijau daug naujos patirties“.

**Džiaugiamėms, kad tauragniškiams studentams
puikiai sekasi ir linkime, kad studentiški metai
ir toliau būtų prasmingi, kupini naujų
įspūdžių ir gerų draugų.**

Kalbėjosi Danguolė Grabauskienė

Ada Kamarauskaitė

Keliaukime po savo kraštą

Vasara – kelionių metas. Tik kažkodėl daugelis dairosi į tolimus kraštus, atrodo, tik ten galima ką įdomaus pamatyti. Bet ir mūsų mylimam krašte yra kur pasidairyti! Atrodo, apie istorines vietas šitiek informacijos yra, o nuvažiuoji, pamatai ir dar ką naujo sužinai. Štai į tokią kelionę pakliuvau ir aš. Pagal kelionės planą turėjom aplankyti Kernavę ir Trakus.

Po nelabai trumpos, bet tikrai neprailgusios kelionės autobusu, išlipome nedidelėje aikštelėje Kernavėje. Kadangi diena žadėjo būti ne iš vėsiųjų, vasariškai nusiteikę ir „skrybėliuoti“ patraukėme prie didingiausio miestelio pastato – bažnyčios. Mane labiausiai nustebino, kad einant mačiau gal tik tris žmones, iš kurių viena buvo draugiškai besišypsanti suvenyrų kioskelio pardavėja. Apžiūrėję bažnyčią, susitikome gidę, kuri mums įdomiai papasakojo apie Kernavės istorinę praeitį ir apie planus ateičiai – būsimą muziejų. Po smagaus pasivaikščiojimo po Kernavės piliakalnių dar užėjome į kleboniją, mat labai knietėjo pamatyti ir bažnyčios vidų. Paprašyta vienuolė mielai parodė turtingą eksponatais klebonijos muziejų, užvedė ant apžvalgos bokšto. Sužinojau, kad Kernavės bažnyčia anksčiau buvusi bazilika, vėliau šį vardą prarado, o dabar vėl į jį pretenduoja.

Antras mūsų kelionės objektas buvo Trakai. Galvojau, kad čia tikrai

Nuotraukoje: grupė ekskursijos dalyvių ant Kernavės piliakalnio

nieko naujo nesužinosiu, nes Trakuose buvau daug kartų. Bet labai klydau. Pirmoji mūsų ekskursijos dalis buvo pasivaikščiojimas po miestą. Gidė parodė svarbiausius ir įdomiausius miesto objektus, perėjome per karaimų gatvę. O svarbiausia, kad kiekvieną kartą sustoję išgirsdavome įdomų pasakojimą. Kaip mieste atsirado karaimai, kodėl tiek daug skirtingų religijų šventyklų, kaip sumaniai valdė Vytautas Didysis. Antroji ekskursijos dalis buvo pilyje. Tuomet aš pastebėjau, koks didelis skirtumas yra vaikštinėti po pilį ir pačiam skaitinėti apie objektus, ir kai pasakoja gidas. Ekskursija buvo labai įdomi! Po ilgo pasivaikščiojimo bei prisiklausę įdomaus gidės pasakojimo užsukome į gidės rekomenduotą firminę karaimų kavinę. Padavėjas išgirdęs, kad mes visi ligi vieno gersim giros, juokais dar pasakė: „Gal jums iškart statinaite kokią atnešt..“. Taip pat paragavau tikrų kibinų, kuriuos, anot gidės, galima gauti tik Trakuose. Pasirodo, kibinų gaminimas laikomas didelėje paslapyje! Atsigaivinę vėsia gira ir užvalgę kibinų patraukėme namo.

Taigi įsitikinau, kad, atrodo daug kartų lankytas vietas kiekvieną kartą galima pamatyti vis kitomis akimis. Taip pat, kad nebūtina važiuoti daugybę kilometrų, kad gerai praleistum laiką, išgirstum, sužinotum įdomių dalykų. Pačios įdomiausios istorijos – tos, kurios mus, lietuvius, per šitiek amžių suformavo, yra čia pat, šalia mūsų.

Ekskursiją organizavo Tauragnų Eugenijos Šimkūnaitės pagrindinė mokykla, į ją buvo pakviesti mokyklos darbuotojai ir rėmėjai, kurie į mokyklos sąskaitą pervedė du procentus pajamų mokesčio sumos. Kelionė buvo nemokama.

Trumpai

Rugpjūčio 22 d. Tauragnų kultūros centre įvyko renginys, skirtas Molotovo – Ribentropo paktui ir Baltijos keliui paminėti. Renginį vedė kultūros centro administratorė Jūratė Šinkūnienė. Apie paktą, karo metus, pokarį ir tremtį prisiminimais dalijosi Tauragnų garbės pilietis Algimantas Bartkevičius ir Rimantas Gineitis. Bronė Juknevičienė pasakojo apie XX a. pirmos pusės svarbiausius įvykius bei jų padarinius, prisiminė dalyvavimą Baltijos kelyje. Apie Baltijos kelią kalbėjo ir Vygantas Varneckas. Susirinkusieji tylos minute pagerbė tragiškų įvykių aukas, sugiedojo himną, padėjo gėlių prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę.

Rugpjūčio 31 d. bendruomenės patalpose paskaitą apie sąnarių, stuburo bei širdies ir kraujagyslių ligas bei jų profilaktiką skaitė Šiaulių UAB „Farmega“ natūralios medicinos sveikatos centro direktorius **Tomas Vilūnas**. Buvo galima įsigyti maisto papildų.

Rugsėjo 25 d. Utenoje šurmuliuos tradicinė miesto šventė, kurios metu bus paminėtas 749-asis Utenos gimtadienis. Miestelėnų ir šventės svečių laukia staigmenos, atrakcijos, netikėtumai ir pramogos. Kasmet rajono seniūnijos rengia kiemelius prie Dauniškio ežero. Šie metai nebus išimtis, ir mūsų seniūnija taip pat įrengs savo kiemelį, kur pristatys kulinarinį paveldą bei tai, ką mes įdomaus ir gražaus turime.

Kviečiame dalyvauti!

Utenos rajono savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos ir civilinės saugos skyrius kartu su „Utenos komunalininku“ **rugsėjo 6 - 17 dienomis** organizuoja nemokamą šunų bei kačių registravimo akciją. Kaimo vietovėse registraciją vykdo **seniūnijos**. Kviečiame pasinaudoti akcijos privalumais.

Darbai darže rugsėjį (iš interneto)

Iki rugsėjo vidurio lengvose trąšiose žemėse galite pasisėti ridikėlių, špinatų - dar spės užaugti. Orams atvėsus pridenkite agroplėvele.

Mėnesio pradžioje dar pasisėkite krapų - 20 g žalių lapelių yra tiek vitamino C, kiek reikia suaugusiam žmogui. Krapai nebijo vėstančių orų, gerai auga. Kad sudygtų greičiau, tris paras pamirkykite vandenyje (nepamirškite kelis karus per dieną keisti vandenį).

Atšalus orams blogėja pomidorų skonis, dėl temperatūros ir drėgmės svyravimo vaisiai pradeda trūkinėti, pūti. Ilgiau nesupus, jei sutrūkinėjusias vietas pabarstykite stambia druska. Prieš šalnas nuskinkite visus pomidorus. Nokinami pomidorai mažiau pus, jei nuskynę juos 30 min. pamirkysite 1 proc. kalio permanganato tirpale. Išėmę iš tirpalo nuplaukite švari vandeniu ir nušluostykite.

Jei porus dar patręšite, jie gerokai paaugs. Kaskite krienų šaknis. Mėnesio viduryje pasodinkite česnakų skilteles.

Mokslininkai teigia, kad pats tinkamiausias laikas kasti bulves - nuo rugsėjo 15 d. iki spalio 15 d. Nukastas bulves apdžiovinkite saulėje ar vėdinamoje patalpoje - nepuls šlapiasis puvinys, užgys grybelinių ligų padarytos žaizdos.

Kad žiemą turėtumėte šviežių petražolių, rugsėjo mėnesį sodinkite jas į vazonus. Tinka daržo ar smėlinga komposto žemė. Iki šalčių laikykite lauke arba inspektuose.

Kasant arba ariant dirvą įterpkite organines - mėšlą, pūdinių kompostai ir durpių kompostai - trąšas.

Mėnesio pabaigoje pradėdame kasti morkas, burokėlius ir kitas šakniavaisines daržoves.

Morkos atsparios šalnoms, nes jų šakniavaisiai giliai dirvoje. Vėliau nukastos morkos ilgiau išliks sultingos.

Nuėmę derlių, likusią laisvą daržo plotą užsėkite rugiais. Pavasarį apkasti jie ne tik praturtins dirvą maisto medžiagomis, bet ir apvalys ją nuo ligų.

A+A Seniūnijoje liepos mėn. mirė

Angelė Musteikienė, Vyžių k., 76 metų;

Boleslovas Kučinskas, Tauragnų k., 69 metų;

Genoefa Kuznecova, Jauniškių k., 62 metų.

Ona Grašienė, Žiezdrų k., 89 metų;

Rugpjūčio mėnesį

Julius Tilvytis, Pilkenių k., 58 metų;

Stasys Raikalas, Tauragnai, 65 metų;

Kazimieras Kraujalis, Tauragnai, 83 metų.

Pranas Vijeikis, Tauragnai, 77 metų.

Užjaučiame artimuosius.

Nuotraukos Bronės Juknevičienės, Ados Kamarauskaitės, Kristinos Tartilaitės, Aldonos Tartilienės, Žymanto Trimonio;
Paruošė Danguolė Grabauskienė;
Spausdino Utenos spaustuvė;